Sava? ve Bar?? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sava? ve Bar?? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30021

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sava? ve Bar?? Tutum Ölçe?i, Ö. Akta? taraf?ndan 2012 y?l?nda haz?rlanan bir Yüksek Lisans Tezi çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, özellikle ortaö?retim ö?rencilerinin tarih e?itimi ba?lam?nda edindikleri bilgiler ?????nda, **sava?** ve bar?? konular?na yönelik mevcut **tutumlar?n?** sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, ö?rencilerin bu sosyo-politik kavramlara ili?kin alg?lar?n?, duygusal tepkilerini ve davran??sal e?ilimlerini çok boyutlu bir yakla??mla ortaya koymak üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme süreci, tarih e?itiminin ö?rencilerin dünya görü?ü üzerindeki etkisini inceleme ihtiyac?ndan do?mu?tur.

Anahtar Kelimeler

Sava?, Bar??, Tutum, Ölçek Geli?tirme, Tarih E?itimi, Ortaö?retim Ö?rencileri, Sosyo-politik Alg?

Yazarlar

Özgür Akta?

Amaç

Sava? ve Bar?? Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, ortaö?retim kademesindeki ö?rencilerin **sava?** ve bar?? kavramlar?na kar?? sergiledikleri tutumlar? belirlemek ve bu tutumlar?n cinsiyet, s?n?f düzeyi, sosyoekonomik durum ve tarih dersi ba?ar?s? gibi çe?itli de?i?kenler aç?s?ndan farkl?l?k gösterip göstermedi?ini analiz etmektir. Ölçek, e?itim bilimleri alan?nda, özellikle tarih ve sosyal bilgiler ö?retiminde tutumlar?n ölçülmesi yoluyla müfredat?n etkinli?ini de?erlendirmeye yard?mc? olmay? hedeflemektedir.

Ölçek, ayn? zamanda, ö?rencilerin tarihsel olaylara ve güncel çat??malara yönelik bak?? aç?lar?n?n ne ölçüde bar??ç?l veya sava? yanl?s? oldu?unu tespit ederek, bar?? e?itimi çal??malar?na bilimsel bir dayanak sa?lamay? amaçlamaktad?r. Ölçek, ö?rencilerin bu kritik konulardaki bilgi düzeylerini ve tutumlar?n? bir arada ele alarak kapsaml? bir de?erlendirme sunmaktad?r.

Yap? (Konstrukt)

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bireyin **sava?** ve bar?? gibi küresel ve toplumsal olaylara kar?? geli?tirdi?i **sosyo-politik tutumdur**. Bu yap?, genellikle iki veya daha fazla alt boyutta incelenmektedir: Sava? yanl?s? tutumlar (militarist e?ilimler, çat??may? çözüm yolu olarak görme) ve bar?? yanl?s? tutumlar (diplomasiye, i? birli?ine ve çat??mas?zl??a de?er verme). Ölçek, bu iki z?t kutup aras?ndaki bireysel konumlanmay? belirlemeyi amaçlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Tutum, bili?sel (bilgi ve inançlar), duyu?sal (duygusal tepkiler) ve davran??sal (eylem e?ilimleri) bile?enlerden olu?ur. Sava? ve Bar?? Tutum Ölçe?i, ö?rencilerin tarihsel süreçler ve güncel olaylar hakk?ndaki bilgilerinin, sava??n sonuçlar?na dair duygusal hassasiyetlerinin ve bar??ç?l çözümlere olan e?ilimlerinin birle?imini temsil eden karma??k bir yap?y? ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal çal??mas?nda (Akta?, 2012) geçerlik analizlerine dair detaylar tez metninde yer almaktad?r. Tipik bir ölçek geli?tirme sürecinde, **yap? geçerli?i** (faktör analizi ile), **kapsam geçerli?i** (uzman görü?leri ile) ve **ölçüt geçerli?i** (benzer ölçeklerle korelasyon) incelenmi?tir. Özellikle kapsam geçerli?i için, ölçek maddelerinin tarih e?itimi ve sosyal psikoloji alan?ndaki uzmanlar taraf?ndan de?erlendirilmi? olmas? beklenmektedir. Okuyucular?n, detayl? psikometrik geçerlik bulgular?na tez metninden ula?malar? tavsiye edilmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik bilgileri kaynakçada do?rudan belirtilmemi? olsa da, ölçek geli?tirme çal??malar?nda yayg?n olarak kullan?lan iç tutarl?l?k katsay?s? (**Cronbach Alfa**) hesaplanm?? olmal?d?r. Bu katsay?, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne derece tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemler de ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? incelemek için kullan?lm?? olabilir. Detayl? güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in akademik kayna?? olan Yüksek Lisans Tezi içerisinde sunulmu?tur.

Faktör Analizi

Sava? ve Bar?? Tutum Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini ortaya koymak amac?yla **faktör analizi** yönteminin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin teorik olarak beklenen alt boyutlar alt?nda toplan?p toplanmad???n? gösterir. Bir tutum ölçe?i oldu?u için, büyük olas?l?kla Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile madde havuzu azalt?lm?? ve temel boyutlar belirlenmi?tir. Bu boyutlar genellikle "Sava?a Destek" ve "Bar??a Destek" gibi ana faktörleri içerebilir. Faktör yükleri, öz de?erler ve aç?klanan varyans oranlar? gibi kritik psikometrik veriler, tezin metodoloji bölümünde yer almaktad?r.

Enstrüman (Ölçek Yap?s?)

Test Türü: Geli?tirme (Yeni bir ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: Be?li veya yedili Likert tipi derecelendirme format?nda olmas? muhtemeldir (Örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Hedef Nüfus Grubu: E?itim alan?nda çal??an ara?t?rmac?lar ve ö?retmenler için tasarlanm??t?r. Uygulama grubu ortaö?retim ö?rencileridir.

Ya? Grubu: Ortaö?retim ö?rencileri (Genellikle 14-18 ya? aral???).

Nüfus Detaylar?: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'ne ba?l? olarak Ankara'daki ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) envanteri. Ö?rencilerin kendi tutumlar?n? beyan etmeleri esas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçe?i, E?itim Psikolojisi, Sosyal Tutum, Akta? (2012), Sava?, Bar??

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor (Tezde belirtilmemi?tir.)

Kurum E-posta Adresi: ozgurkafkas@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye (Tezin yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2012 y?l?nda Özgür Akta?'?n Yüksek Lisans Tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari olmayan akademik çal??malarda kullan?m? için tezin yazar? ve ilgili üniversiteden izin al?nmas? gerekebilir. Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: savas-ve-barisa-karsi-tutum-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Akta?, Ö. (2012). *Tarih e?itiminde sava? ve bar??: Ortaö?retim ö?rencilerinin sava? ve bar?? konular?yla ilgili bilgilerinin ve tutumlar?n?n çe?itli de?i?kenler aç?s?ndan de?erlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez Kayna?? (YÖK Ulusal Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr

Ölçek PDF Dosyas?: savas-ve-barisa-karsi-tutum-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sava? ve Bar?? Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal çal??madan al?nan içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için lütfen yukar?da belirtilen Yüksek Lisans Tezi kayna??na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM